

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL ÎII

„Gazeta” iese în fie-care di
 Abonamente pentru Anul J-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șesul un
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și străinătate
 Pe un an 40 franci, pe șes
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se primumeră la tôte ofi-
 ciele postale din ținru și din
 afară și la dd. colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 La administrațiune, piațamare
 Nr. 22, etagiul I: pe un an
 10 fl., pe șes luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
 oasă: Pe un an 12 fl., pe
 șes luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un eemplar 5 cr. v. a. séu
 15 bani.
 Atâtă abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 106.

Brașov, Joi 11 (23) Maiu

1889.

Brașov, 10/22 Maiu

Alaltaerî s'a început în dieta ungerescă discutiunea asupra bugetului ministeriului de culte și instrucțiune publică. Ea a fost introdusă de către raportorul comisiunii pentru instrucțiune, George Szathmary, prin nise caracteristice constatări.

Mai întâiu a constatat raportorul, că în ceea ce privește instrucțiunea în institutele superioare, ea pörtă timbru național maghiar și că prin urmare în aceste institute naționalitatea maghiară se pöte considera ca asigurată.

Pe terenul instrucțiunii populare găsesse raportorul că s'au făcut îmbucurătoare progrese, der regretă, că statul ia parte în măsură prea mică la instrucțiunea populară. Dintre tôte școlele populare statul susține 12 procente numai și între aceste opt procente cu limba de propunere maghiară. Va se dicită 88 de procente din tôte școlele populare ale Ardélului și 7erei ugiuresci sunt susținute de diferitele confesiuni, pe cheltuiela lor nu a statului.

Disproporțiunea acésta la capitulul instrucțiunii populare ar dori raportorul să se delature, decă nu se pöte deodată — căci lipsesc și banii și altele — cel puțin succesiv, căci „pe teremul instrucțiunii populare statul are de a implini o mare misiune fiind vorba de a se crea între milioanele populațiunii o basă tare pentru viitörea Ungariä, și fiind școla populară cel mai puternic mijloc al tuturor nisuințelor naționale.”

Aceste cuvinte sunt destul de lămurite, der spre a nu da locu nici celei mai mici îndoieli în privința aspirațiunilor și planurilor maghiare față cu învățământul popular, raportorul a completat constatările sale, arătând, că societatea maghiară a desfășurat pe teremul creșterii

poporului și a asilelor de copii o puternică acțiune „mai ales pe calea Kulturegyleturilor”. Etă, exclamă el, societatea maghiară vede bine că de mult trebuie să se mai facă pe acest terem.

Dér „deocamdată” nu sunt bani în visteriă și de aceea acțiunea statului pe teremul instrucțiunii populare stagnează dela 1887 încöce. Cei cu „misiunea culturală și națională” trebuie să pună poftele în cui și să se mulțămescă și cu cele 8 procente școle populare de stat maghiare.

Acésta este ultima constatare, ce-o face raportorul comisiunii de instrucțiune și ea ne esplică multe, ne esplică mai ales de ce partidele maghiare din dietă au ascultat cu mare liniște și atențiune espunerile ministrului de culte și instrucțiune, conte Albin Csaky, care cu aceeași ocaziune și-a dezvoltat programa sa de învățământ, ne esplică în fine de ce s'au mulțumit cu acésta programă, deși nu este, după dorința lor, o programă de luptă.

Vom reveni asupra programei d-lui Csaky. Pentru astăzi amintim numai, că organul d-lui Tisza se grăbesce a esplică, de ce ea nu este o „programă de luptă”, de ce ministrul nu procedează agresiv contra contesiunilor, ci asigură, că va respecta „sfera de drept și de lucrare” a lor.

„Să ne amăgim” dice föia tiszaiată. „noi încă nu suntem pregătiți de a introduce mari inovațiuni liberale cu privire la raporturile nostre cu confesiunile”. „Dér”, adauge numita föiă, „cu tötă deferența pentru nisuințele îndreptăite confesionale, contele Csaky e departe de a jertfi vr'un drept al statului, el se sênte din contră în tötă puterea cuvântului ca reprezentant al puterii de stat și alu ideii de stat”.

Cu alte cuvinte, scopul maghiarisării se urmăresce cu tena-

citare, acțiunea se îndreptă însă după mijloce și împrejurări.

DIN AFARĂ

Călătoria și căsătoria principelui Bulgariei.

Se anunță din Viena diarul „Standard”, că e vorba în cercurile austriace despre o mare călătoria ce principele Ferdinand al Bulgariei ar face-o în Europa. Principele ar visita Bucurescii, apoi ar merge la expozițiă. Se dice de asemenea, că va lua în căsătoria o principesă de Orleans. „Standard” luând în considerațiă dușmănia ce există în privința principelui Ferdinand, îl sfătuesce să renunțe la acésta căsătoria.

Starea de asediu în Bosnia.

După cum comunică o telegramă din Viena, proclamațiunea stării de asediu în Bosnia preocupă tôte cercurile. Câteva diare pretind, că faptul n'are o cauză politică, și că trebuie să se vadă în acésta măsură numai un mijloc de adistrage mai repede bandele de tâlhari, cari pustiesc ținutul. Dér diarul oficios „Die Presse” publică în acésta privință un articol, în care se dice, că decă nise evenimente grave ar trebui să isbucesc în peninsula balcanică, ar fi mai mult în spre Novi-Bazar, în vechia Serbiä sên în Macedonia, decât în Serbiä séu în Bulgaria.

Același diar dice, că la Viena și la Seraievo trebuie ca omul să se țină gata în fie-care di a primi sciri alarmate din primele țeri mai sus arătate, și că prin urmare, bine s'a făcut de s'a proclamat starea de asediu în Bosnia.

Din parlamentul german.

Un proiect de lege, care pedepsece delictetele și crimele comise în afară de Germania, s'a depus pe biroul Reichstagului.

În discuțiunea legii asupra asigurărilor lucrătorilor mai mulți deputați vorbesc pentru séu contra legii. D lă de Boetticher, răspundend unei declarațiuni făcute de conservatorii adversari ai legii, dice că ea stabilește un ajutor în contra primejdiei socialismului, ea face mai mult decât mijlocele eșite din inițiativa privată.

D-lă de Bismark rostă un discurs violent. El dice, că nu crede să câștige noi aderenți la lege. Vorbind de opozițiă ce socialiștii o facu proiectului de lege, stabilește o discuțiune între șefii și masa orî mulțimea partidului socialist, dicitend că acésta nu numesc deputați socialiști decât pentru a arăta nemulțumirea ei în contra guvernului. Este evident, că socialiștii au interes să impedece or-ice reformă propusă spre a da satisfacțiă unor drepte revindicări. Cancelarul adaugă, că e o iluziune de a crede, că e posibil să se găsească un teren de înțelegere cu socialiștii; acéștia sunt totdeuna pe picior de rășboiu; ei vor ataca, după cum Franca va ataca pe Germania, când se vor simți destul de tari.

Trecend la progresiști, d-lă de Bismark le impută opozițiă lor sistematică la tôte proiectele guvernului, adăugend că, decă facu o excepțiă în favörea legilor militare, căroră ei le dau sprijinul lor, acésta excepțiă nu implică, că ei lucrează astfel din patriotism. Acéști atacă provocand protestări violente din partea progresiștilor, d. de Bismark califică pe intrerupători de „insolenți.”

Cancelarul se întörece în urmă spre conservatori, și impută cătorva dintrênșii opozițiă lor, în care el nu voesce să vadă decât o preocupare de interese locale. El încercă a proba, că agricultura nu e sacrificată industriei. El dice, că voesce să exprime opiniunea sa înainte de alegeri, pentru ca manoperile electorale să nu interpreteze tăcerea sa ca rezultatul nepăsării cancelarului în privința proiectului de lege. El îndemă diferitele grupuri să se separe de intransigenți, printre cari el citează pe socialiștii cu cari nu se discută, ci se combat.

D-lă Bamberger constată, că discuțiunea tehnică rămăsese politică până la intervenirea d-lui de Bismark, ale căruia atacuri pismătărețe le infieră, precum și neîncrederea în privința adversarilor săi. El critică mult proiectul, declară că socialismul monarhist e o utopiă, că alianța celor două principii e incompatibilă, că unul va

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Progresul

după Jules Simon.)

Multe, förte multe obiecțiuni s'au ridicat în contra Expozițiunilor. Obiecțiunea principală, ce li-se face, este că ele sunt prea dese. Cum puteți pretinde și afirma, — ni-se dice, — că artele și industriile din 1889 să difere de artele și industriile din 1878? Ne veți presenta în ceremonii obiecte, pe cari le-am vădută deja, cu aceea singură deosebire, că le veți pune pe alte mes-ciore.

De sigur acésta obiecțiune ar fi putut fi plausibilă acum o sută de ani; ea ar fi fost chiar förte puternică acum două sute de ani. Ađi însă ea nu mai are nici o valöre; lumea se reînnoesce într'un restimp de șes ani. Progresul, care mergea cu pași numărați, s'a încălțat dela revoluțiune încöce cu

1) Acéști articol e luat din: *La Revue de l'Exposition universelle de 1889.*

2) Ultima expozițiă în Paris.

cisme de șapte miluri. Omul nu s'a schimbat mult, însă el a schimbat tot, ce se află împrejurul séu.

Mai întâiu a schimbat el raporturile sale față cu cerul. Până acum omul îl putea numai zări; ađi însă îl vede cu mult mai de aproape, mulțamită puterii nouelor instrumente. Mă îndoiesc, că vom ajunge în stare a visita luna; suntem însă aproape a-i face topografia. În 1878 aveam încă o fotografie a ei förte confusă. În anul viitor o vom face mai bine. D-lă Elisée Reclus se prepară a-iscrive descrițiunea. Acésta va forma primul apendice la Geografia sa universală.

Pământul era altădată unul dintre cele 4 elemente. Un element!? Ce însemnă acésta? Ađi e vorba de nomenclatura corpurilor simple. Berthelot descopere un element, precum Ianssen descopere un planet.

Pasteur descopere peste tot microbi. Pythagora îi aflase înainte lui; însă Pythagora îi visa, pe când Pasteur îi vede. El nu se mărginesce numai a-i vedé; el îi combate și ne dă viță

stêrpindu-i. Dela începutul lumii, noi serviam — fără să ne trecă prin minte — de pășune la animalcule. Le beam, le respiram, le mâncam, le introduceam din tôte părțile la un loc. Pasteur a aflat mijlocul de a le împedea pe cele mai mari să între în corpul nostru cu bătura; și la acelea, cari intră fără voia lui, le paralisează acțiunea dirigindu-o. Un om din lume face cel mai mare rău acestor animalcule și cel mai mare bine celui mai mare animal, care suntem noi înșine.

Dic, că el împedecă microbii cei mai mari de a intra. Cu tôte acestea eu nu pot crede în atotputernicia microscopelor sale, precum nici nu pot crede în atotputernicia telescopelor, cari costă atâtea parale pe D-lă Bischoffsheim. Decă apa a trecut prin cele mai bune filtre, atunci se pare a fi liberă și desértă. Nimic însă nu probază, că ea n'ar fi locuită de microbi cu mult mai mici, decât ai D-lui Pasteur și cari se ströcoră printre instrumentele sale.

Se presupunem pentru un mo-

ment, că acéști microbi să fiă așa de inteligenți ca noi, să fiă civilizați și să aibă microscöpe. Pöte că s'ar găsi printre ei vre-un *microb-Pasteur*, al cărui geniu va descoperi o lume întregă în ceea ce pentru noi ar fi un atom invisibil, și că eilalți microbi, armați cu alte microscöpe, vor puté descoperi alte animale pe cari le vor numi cu nedrept „infinit de mici”. Și în acésta hipotesă nici nu se pöte vedé, unde trebuie și ne este posibil să ne oprim. De asemenea, presupund pentru un moment, că sörele, împrejurul căruia gravităm, el însuși este numai o stea, care face parte dintr'un sistem, al cărui centru e un alt söre, putem merge din söre în söre fără a ne puté opri vre-odată. Între aceste două imensități, între imensitatea mărimii și imensitatea micimii, se jöcă știința ca în domeniul ei natural.

Și nici că este posibil a nu insista asupra punctului amintit mai adineori a propos de Pythagora: și anume, că umanitatea tină a visat tot ceea ce descopere umanitatea bătrână. Progresul

distrage pe celalalt, și că istoria revoluțiilor nu învață, că el e totdeauna învingător. Duce în sfârșit, că adoptarea proiectului va fi o nenorocire. (Aplause prelungește la stânga).

Exmitropolitul sârb Mihail.

O telegramă din Moscova spune, că exmitropolitul sârb Mihail a plecat către Serbia. La plecarea mitropolitului Mihail, o mulțime compactă se îmbulzia în împrejurimile gării, principele Dolgurukoff, membri din aristocrația, negustori și mulțime de țărani înconjurau vagonul, special implorându binecuvântările prelatului radios de acest spectacolul care caracterizează după densul legăturile morale ce lăgă poporul rus cu cel sârb printre personajele care însoțiau pe prelatul se observa principele Obolinsky, directorul al cancelariei diplomatice.

SCRILE ȚILEI.

Revoltă de femei. Comuna Porcesci din comit. Sibiuului posedă o pășune cu pădure, care în urma unei greșeli s'a trecut în cărțile funduare pe la anul 1850 ca pădure. Consecința a fost, că la intrarea în vigoare a legii forestiere au fost separate 700 de jugere ca pădure oprită dela pășunite. Locuitorii au remonstrat, că terenul le trebuie ca pășune, dăr numai atât au putut obține, că în loc de 700 jugere s'au separat 300 de jugere. Amărăciunea în comună a fost mare și la 9 Mai, când forestierul primă a trimis în comună tablele pentru însemnarea pădurei oprite, amărăciunea a izbucnit. Bărbații erau ocupați la câmp și acasă se aflau numai femeile. Notarul Bencze luă în primire tablele și urmarea fu, că femeile se adunară înaintea cancelariei comunale, amenințară pe Bencze și puseră de se dete alarmă cu clopotele ca să se întorcă bărbații lor dela câmp. Feres-trile cancelariei comunale fură sparte, ér notarul și cancelistul se închiseră în cancelariă. Această stare critică a durat cinci zile, până ce casul s'a arătat fisolgăbirului și vicespanului. Se face cercetare.

Camera advocațională din Alba-Iulia face cunoscut, că avocatul Dr. Lazar Petcu a fost șters, la cererea sa, din lista camerei.

Emblema ungurescă. În privința ces-tiunei aduse pe tapet de deputatul Paul Hoitsy, că pentru ce unele institute de stat, ba chiar și curtea de com-purt, folosesc embleme de stat falsă compuse, — la care Hoitsy anume im-puță, că în însemnele unguresci de pe tipăriturile oficiale ale curții de com-purt, figură și vulturul cu două ca-

pete, — scrie „B. Corr.“: E adevărat, că referitor la întrebunțarea însemne-lor unguresci — chiar la folosirea lor de oficii — încă tot se observă abateri. Vulturul cu două capete, despre care deputatul Hoitsy a făcut imputări, se întrebunțază totuși chiar și pe tipări-turile curții de compturi și e deplin co-rect, deși în aceste însemne ale țerilor coronei ungară, făcăr din sin-guraticile amărune nu sunt pe deplin corecte. Acel vultur cu două capete însă este un însemn al orașului Fiume. Legislativa, îndată ce va avé pentru a-césta mai mult timp, se va ocupa cu ces-tiunea însemnelor unguresci după ce ministru-presedinte auind părărea aca-demiei unguresci de sciințe, a societății heraldice și a arhivarului țerei, a lu-crată deja un proiect de lege pentru stabilirea emblemei unguresci pe cale legală.

Bani prăpădiți sunt cei 2500 fl., ce i-a dăruit la mărtea sa Carolina Bor-bely din Clușiu Kulturegyletului arde-lean. Când atăta sărăcime și atăția neputințioși sunt, se arunc banii în vânt!

Vidre în Olt. Din Reti, comit. Trei-scaune, se anunță, că acolo în Olt s'au vedit vidre și unui vânător de acolo i-a și succes să ucidă una din vr'oșese vidre, lungă de 2½ urme, cu o codă de 1½ urme.

Animal antediluvian. „Telegrafu-lui român“ din Bucuresci i-se scrie, că lângă Palota (Mehedinți) s'au descoper-it resturile unui animal antediluvian. Invetătorul rural dela numita comună a adus la Severin o falcă din el, care e de o extraordinară mărime.

Asociațiunea studenților universitari din România, secția Bucuresci, face cu-noscută tuturor studenților, că înscri-erea pentru ținerea conferințelor la congresul, ce anul acesta se va ține la Ploesti, se face la d-lu Dimitrie Geor-gescu, delegatul asociațiunei, strada sfinților, Nr. 58, numai până la 15 Iunie a. c., pentru ca, conform regulamen-tului, să se potă publica subiectele con-ferințelor cu trei luni înainte. Inscie-rea se va face trimițându-se conferințele în resumat, împreună cu o cerere de înscriere la adresa delegatului. La 15 Iunie înscrierile se vor închide defi-nitiv.

Societatea bisericescă-literară „Alexi-Șincăi“. Membri ordinari ai Societății literare-bisericesci „Alexi-Șincăi, din Gherla în 9 Mai st. n. s'au întrunit în o ședință electorală, pentru constituirea noului biou pe anul societății 1889-90;

astfel sub presiunea d-lui Dr. Ioan Popu profesor de teologie și în pre-sența d-lui Eusebiu Cartice, rectoru se-minariului și supraveghietorul societății și-au ales un nou birou constatator din următorii:

Pe Ciril Negruțin cl. în a. III de președinte, pe Ioan Popu junior cl. în a. III de vicepreședinte, pe Aureliu Ciurleanu cl. în a. II de secretar și notar al corespondințelor, pe Iosif Onciu cl. în a. III de cassar, pe Traian Deacu cl. în a. II de notar al ședințelor, pe Gavril Berinde cl. în a. II de bibliotecar, pe Valeriu Mureșianu cl. în a. I de arhivar, pe Alexandru Băliant cl. în a. I de controlor.

O scenă mișcătoare. Din Lugoșu cu data de 18 l. c. se scrie: Eri după prânzu oficerii de honveți locotenentul Ban, sublocotenentul Kisfaludy și medicul de regiment Eberhard Klein întreprinseră o preumblare cu trăsura spre Ollosagh. La reîntorcere aproape de fabrica de cărămiți, când domni voia să treacă peste șinele drumului de fer, deodată răslogii automați se închid și trăsura rămase încuiată în mijlocul șinelor. În același moment trenul de șueră la o distanță abia de 300 de pași și călătorii se credeau aproape pierduți. În ultimul moment succese totuși sublocotenentului Kisfaludy ca să facă o întorsătură a trăsuri. În acest moment trenul trecu pe lângă trăsura și rani numai un cal — spre marea mirare a călătorilor cari au scăpat numai cu atăta.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

(Din raportul general al consistoriului archidieceșan, ca senat episcopesc, pe anul 1888.)

IV. Din fundatiunea Andronică. Cu începerea dela 1 Ianuarie 1889 s'au votat:

a) 88 ajutoare à 30 fl. pentru învățării de meserii	2640 fl.
b) 8 ajutoare à 30 fl. pentru sodali	240 „
c) 13 ajutoare à 100 fl. pentru sodali în condițiuni a deveni măestri	1300 „
	la oaltă 4180 fl.

În decursul anului 1888 s'au acui-rat cu suma de 19,000 fl. v. a. pe sēma fondurilor archidieceșane și anume pe sēma fondului general administrativ două case în Sibiu și anume una în strada Poplăcii sub Nr. 28, ér alta în strada „Spinarea cănelui“ Nr. 33, ce se află în nemijlocită legătură cu edificiile semina-riale și cu reședința arhiepiscopescă.

Despre starea averilor bisericesci și școlare din archidieceșă, după ce ra-țiocinii așa dicendū mai compact încheiate avem numai până la finea anului 1885, ér până la acest interval s'a rapo-rtat în anul trecut Venerabilului sinod, de astădată nu putem înainta conspecte detaliate; ne luăm însă voe

a raporta, că în urma dispozițiilor energice luate au început a încurge din protopresbiterate mai regulat rațio-ciniile.

Cu zel laudabil premerg protopresbiteratele: Bran, Cămpeni, Cohalm, Dobra, Lupșă, Orăștie și Unguraș. Protopresbiteratele: Turda, Făgăraș, Giogiu II. Mureșu-Oșorheiu și Agnita și de astă-dată au rămas restanțiere; cele patru dintai însă au justificat în căva întrelăsarea, ér cel din urmă n'a făcut nici acésta, de aceea față de el s'au luat mēsuré excepționale, aplicându-se comisariu consistorial pentru regula-rea afacerilor rațiociniilor biserice și școlare.

Peste tot luând, averile bisericesci după rapoartele protopresbiterale sosite aici se vedă ascurate; în deosebi reali-tățile prin inducerea în cărțile fundua-rie și acésta ascurare lipsește numai în puține comune, dăr cele s'au îndru-mat a o îndeplini.

De asemenea s'a dispus și suplini-rea si complectarea planurilor ce mai lipsește la exploatarea pădurilor, ce se află în folosința comunelor noastre bise-ricesci.

S'au luat mēsuré pentru insinuarea pretensiunilor ce le au comunele bise-ricesci și școlare în urma răscumpărării dreptului regal de cărciumărit din par-tea statului.

Rațiociniile tipografiei archidieceșane nu s'a subțernut și așa nu s'au putut revida după cum adecă se indigitase acésta prin concludul sinodal N-rul 122/1888.

În fine ne permitem a atrage aten-țiunea Venerabilului sinod la aceea im-prejurare, că dela gimnasiul din Bra-șov nu încurg percentele după im-prumutul de 10,000 fl. v. a. Cu tōte acéstea consistoriul deși a arătat acésta împregiurare oficiatelor financiare com-petente, totuși e constrins să solvécă dare de interese după suma de 600 fl. v. a.

Pretinde grabnică regulare datoria așa numită flotantă, ce cu suma de 6516 fl. 67 cr. cade în sarcina fondului general administrativ și carea până acum s'a acoperit prin împrumuturi fără interese contrase la celelalte fonduri ale archidiece și anume la fondul biserice cat-edrale, la fondul școlar eparchial, la fondul bisericeilor și la fundatiunea Fran-ciscă-Iosefină.

Ținendū cont de starea actuală a a fondurilor archidiece și cu privire la bugetul lor, ce s'a preliminarat pro anul 1890, acésta datoriă nu se mai pōte sustine în sarcina fondurilor și nici din resursele acelor nu se pōte acoperi, și acésta s'ar puté face numai prin o colectă ori un arunc nou pe comunele bisericesci după cum acésta s'a inițiat din partea consistoriului prin cerculariul din 18 Noevre 1878 Nr. 1062 plen.

Sinodul eparchial aradan.

Ședința VI, 20 Aprilie 1889.

După ce presiul prezintă unele esbibe, deputatul Iuliu Vuia face ur-mătōrea propunere: considerandū că în statul învetătorescu nu există grada-țiuni pentru înaintare, — spre a încuraja zelul învetătorilor să se introducă co-

în idei nu prea e mare; el este însă imens în descoperiri.

Rapiditatea progresului ne frapă, cu deosebire când descoperirile au o aplicațiune practică. Să luăm de esem-plu puterea.

Puterea omului e puțin lucru, ea e forte inferioară puterii calului. Omul s'a făcut stăpân peste cal; el s'a deprins a-l dirigea, și din acelu moment, forța calului a aparținut omului tot așa de complet, ca și forța sa proprie. Inse omul s'a făcut stăpân nu numai pe forța animalelor. El a captivat forța cursurilor de apă, forța vântului.

Să primim istoria morilor. La început au fost numai morișce de mână, după aceea mōra mână de un cal; odată s'a oprit apa unui riu și când i-s'a dat drumul ea s'a pornit cu-o forță de mai mulți cai. Nu peste tot însă există riuri. În țerile lipsite de riuri se întind în aer mai multe pânze cari sunt împinse de vânt și étă ali-mentarea orașelor asigurată prin mōra de vânt.

Idea de a întrebunța aburul a ve-nit omului numai mai târziu. Papin a murit la 1714. Secretul se găsi, dăr aplicațiunile erau nule. Aburul a-morțise aproape un secul întreg, ca obiect de curiositate pentru învetăți și de indiferință pentru mulțime. Ađ el este cel mai principal auxiliar al omului. Noi trăim în raport perpetuu cu aburul. El a înlocuit aproape peste tot brațele omului, calul, vântul, forța riurilor; el este motorul universal. El este atât de amestecat și atât de necesar obiceiurilor noastre, încât abia ne putem închipui lumea fără el.

Și cu tōte acéstea tōte aplicațiunile, cari mai că nu ne mai pun în mirare, sunt abia de eri. Omii de pe la începutul secolului, generațiunea noastră chiar își aduce aminte de timpul, când se țesea cu mâna aproape peste tot. În usinele de fier nu se cunoseau alte ciocane decât cele de mână. Cei din-tău au vedit primele vapōre, deōrece vaporul cu pânze pus în apă la Paris în 1804 de Fulton a fost numai un curios esperiment. George Stephenson,

adevărutul creator al mașinei de va-por, este contemporanul nostru, mort abia în 1848.

Primul drum de fer construit în Franca a fost linia dela Paris la Saint-Germain, construit în 1834 de Eugen Flachet și Clapeyron. Unul din bărbații cei mai mari politici ai Franței duse a-tunci de pe tribună, — că acésta e numai o jucăria, bună pentru a face plăcere Parisienilor, și că în Franca nu va e-sista nicodată o rețea de linii ferate.

Luminatul cu gaz există în Franca numai dela 1818. Filip cel bun fă-cuse în 1786 unele încercări, cari rēu-șiră a lumina, dăr nicidcum a se acli-matisa. Luminatul cu gaz, instalat oficial numai în 1818, făc drumul său cu încetul. În 1833 tōte uliciorele seu mai bine dīsū cea mai mare parte din strade erau încă luminate cu lămpașe. Inca și ađ se vede într'o uliciōră, care pōrtă acelu nume de rēu augur, lăm-pașul de care s'a spēndurat Gerard de Nerval în 24 Ianuarie 1855.

Tōte acéste descoperiri, efectuate în

șilele noastre, sub ochii noștri, au trans-format deja lumea. Se menționăm numai navigațiunea cu vapor și căle ferate. De câteva zile bulevardii noștri au făcut o călătorie de plăcere la Sa-marcan, ceea ce ne reamintescé indoitu cele „O mii și una de nopti“. Ađ pu-tem pleca din Paris la New-York pen-tru a încheia o afacere și ne putem întorce după 25 de zile. Ađ ajungem la Marsilia tot așa de ușor, precum mergeam altădată la Saint-Germain. Roma și Neapole sunt quasi în incinta Parisului. Distanța dela Paris la Neapole, care odinioară represinta un drum de-o lună împreună cu mari osteneți, mai represintă ađ numai o escursiune de trei zile. Lumea vine, așa dicendū, și se asedă grațios dinaintea ochilor noștri, pentru a se pune la dispoziți-a noastră. Mulțamită acéstei transforma-țiuni, comercianții chinez au un ma-gazin în Peking și altul în Paris.

(Va urma.)

misari didactici permanenți pentru esamenle anuale, pentru conferințele practice și pentru grădinele de pomărit.

Sinodul transpune această propunere ambelor consistențe spre studiere ca material.

Se continuă raportul comisiei episcopale, carea arată starea fondurilor și fundațiilor diocesane administrate de senatul episcopesc al consistoriului din Arad la finea anului 1888, de asemenea arată comisiunea că scotând casa consistoriului din Arad s'a convins, că toate fondurile și fundațiile diocesane sunt în cea mai bună ordine, că numerariul, libelele și papierele de valoare aflate în casele verthimane ale parohiei corespund pe deplin cu diarul casei, ca obligațiunile și toate documentele se află în cea mai bună ordine.

De asemenea la propunerea comisiei se ia la cunoștință starea fundației „Elena Ghiba Birta” cu finea anului 1888. La propunerea comisiei sinodul enunță ca concluzie:

Pentru a se introduce uniformitate și a se pute regula și ține mai ușor în evidență încasarea contribuțiilor diocesane, atât față de parohii, cât și față de preoți, în privința taceșilor: contribuțiunea de 1 crucetă de suflet, taxa de 50 de cruceri dela cununii, apoi tractele de membru la fondul preoțesc și alte competențe, — se avisază ambele consistențe a pregăti și trimite la toate oficiile protopresbiterale spre folosire oficiosa diară și carte de evidență, parafrate despre datorirea și încasarea la casa consistorială a sumelor încasate.

Diarele încheiate la finea anului oficiile protopresbiterale să se indatoze a le subterne consistoriului pentru vedere și prevedere cu clausula de aprobare, er încată pentru administrarea banilor oficiosa să decida, ca sumele intrate se le substernă oficiile protopresbiterale în fie-care lună.

Sedința VII. 20 Aprilie.

Se pune la ordine raportul comisiei episcopale asupra raportului episcopesc dela consistorul din Oradea-mare, și sinodul la propunerea comisiei ia la cunoștință, că acest senat în decursul anului 1888 a ținut 7 ședințe, în cari sub 168 de numeri a rezolvit toate obiectele aparținătoare la competența sa, și că a luat dispozițiunile necesare pentru încasarea contribuțiilor diocesane, și că a revăzut socotelele bisericesc.

Comisiunea arată starea fondurilor și fundațiilor diocesane, administrate prin consistorul din Oradea-mare, și sinodul luândă aceasta la cunoștință, da absolutariu senatului episcopesc dela 1 Ianuarie 1888 până la 31 Decembrie 1888, și totdeodată votază bugetul consistoriului din Oradea-mare pe anul 1889.

Cererea mai multor locuitori din Checheșiu de a li-se vinde o realitate aparținătoare fundației fericitului „Teodor Papu”, la propunerea comisiei, făcută prin raportul Ioan Beleşiu, se transpune consistorului din Arad pentru studiere, având a subterne în această chestiune sinodului procsimă o propunere motivată.

Cu privire la propunerea făcută de deputatul Iuliu Vuia de a se organiza conferințele învățatoresci sinodul decide, ca această propunere să se transpună ambelor consistențe spre studiere.

Cererea comisiei bisericesci Tamasida pentru un ajutor la zidirea bisericii se transpune consistorului pentru rezolvire competentă.

Propunerea deputatului Dr. George Popa: ca consistențele să eruzeze, decât fiecare parohia și-a primită cu ocaziunea segregării competiției preoțesci și învățatoresci, — se transpune ambelor consistențe pentru efectuare.

Cererea mai multor parochieni din Remetea pentru deplinirea parohiei a doua de acolo, se transpune consistorului pentru rezolvire competentă.

Cererea preotului Nicolau Petrescu din Remetea în contra suspensiunii sale dela oficiu se transpune consistorului pentru rezolvire competentă.

Cu acesta s'au terminat agendele sinodului.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Ghirișu F., 22 Aprilie v. 1889.

(*Corul plugarilor români.*) În 10 (22) Aprilie a. c. corul vocal al plugarilor români din Ghirișu F., comitatul Bihorului, a dat un concert cu bună ușurătate, care a intrunit un public fru-

most. Programul acestui concert a fost următorul:

- 1) Convântul de deschidere rostit de conducătorul corului, Petru Sêrbu.
 - 2) „Christos a înviat”, quartet întoc. de Nicolae Ștef, esec. de corul mixt.
 - 3) „Căpitanul Romano”, poezie de V. Alexandri decl. de corist. Petru Pantea.
 - 4) „Cântecul Străinătății”, cântat de coriști.
 - 5) ... 6) Cătu-î țera, cântată de George Pantea.
 - 7) Peneș Curcanul, poezie de V. Alexandri d. de Nicolae Tifra.
 - 8) ... 9) Toma Alimoșu, baladă populară de V. Alexandri, decl. de Flore Bulcu.
 - 10) La arme și Trecerea Dunării, executate de coriști.
- D-lă Szepesy Istvan avă bunăvoința de a executa pe violoncel operele Stenchen și Czigan Baro. Inceputul a fost la 8 ore seara, er prețul de intrare s'a lăsat la bunăvoința fiă-căruia. După concert urmă cină comună, apoi joc.

Ne-am bucurat din inimă vădând că oșpeții s'au aflat bine între noi și am petrecut cu toții în cea mai bună armonie până în dor de zi.

În numele corului vocal al plugarilor români din comuna Ghirișu F., vină deci a exprima și pe calea această cea mai profundă a noastră mulțămire On. publică, care la acest concert al nostru, din 10/22 Aprilie, a binevoit a ne da sprijinul moral participând ori trimițându-ne marinimose ajutoze. Anume au contribuit d-nii:

- Nicolau Dan înv. în Husasău 1 fl. Szathmary Kiraly Andor 1 fl. Szepesy Istvan cu on. fam. 3 fl. Vincze Miklos și fiul 2 fl. Szabo Jozsef 1 fl. Czibula Imre fl. toți proprietari din loc. — George Chirilă jurist din Șepreșu 1 fl. Nestor Porumbă parochiu în Tulca cu on. familie 1 fl. 60 cr. Teodor Vajda parochiu în Husasău cu on. D-nă soția 1 fl. Mihai Vajda cand. notar în Husasău 1 fl. Hencz Mihaly înv. rom. cat. în Belfriu 1 fl. Gavril Bodnariu preot în Bochia cu on. d-nă soția 1 fl. Anzer Rozalia din loc 50 cr. Nadanyi Jenő cu on. familie 5 fl. Miszkoly Hugo cu on. d-nă 3 fl. ambii proprietari în loc. Sarkany Jozsef preot rom. cat. în Belfriu 1 fl. Eressey Gyula din loc 1 fl. D-na Ecaterina Vancea n. Vajda notăresă în B. Lazari 1 fl. D-nii Lazar Pavlu înv. în Tinea 90 cr. Damaschin Serbu parochiu în loc 1 fl. Braunn Mihaly cu soția 2 fl. Gerbner Samu 1 fl. Dicker Leopold cu soția 1 fl. tustrei din loc; dela unii poporen 1 fl. 90 cr. D-nii Thamo Janos notar cercual, Sebes Gyula propr. în Tot F. și D-șora Porcsalmy Rozsa din loc neputând participa n-au trimis câte 1 fl. er d-nul Biro Gabor adj. notar în Belfriu 2 fl. Suma: 39 fl. 90 cr. v. a. din care detragne: u-se spesele de 18 fl. 50 cr. au incurs în fondul societății 21 fl. 40 cr.

Tinerii coriști cu mare doră așteptau sosirea și a altor oșpeți inteligenți ai noștri din jur, cu atât mai vârtos, căci drumul și timpul au fost favorabile, der regretăm, că mulți dintre cei invitați nu ne-au onorat cu prezența D-lor.

Tot cu această ocaziune m'î permită a mai apela la on. publică română, rugându-l a ne sprijini cu marinimosele sale daruri făcute în bani ori opuri în folosul acestui cor, binevoind a-le trimite la adresa subscrisului în F. Győrös p. u. Tenke. (com. Bihor).

cu onore:

Petru Sêrbu,
conducătorul corului.

Literatură.

Convorbiri Literare din București, Nr. 1 dela 1 Aprilie conține: Miturile lunare (vircolacii), de G. Dem. Teodorescu; Raportul lui Barbu Stirbeiu către Kiszleff (fine); Despre originea Dacilor (urmare), de V. M. Burlă; Zeflemele (rev. umor.), de I. Negruzzi și D. R. Rosetti; Nopțe de erna, Serenadă (poesii), de D. C. Ollanescu; La un copil (poesii), de I. I. Bêcu; Poesile d-rei Iulia B. P. Hașdeu, de A. I. Odobescu; Bibliografia.

Mulțămire publică.

Onor. D-nă Dr. V. Bianu, medic primar al spitalului „Horezu” din Râmnicu Vilcea (România), neputând lua parte la petrecerea de văr împreună cu reprezentația teatrală de diletanți arangiată, de inteligența română din Clușiu în 5 Mai st. n. a. c. în favorul reuniunii de femei ce se înființază în Clușiu și jură, a binevoit a asigra prin mandatul poștal ună *napoleonă de aur* în folosul amintitei reuniuni.

Mulțămind Onor. D-nă Dr. V. Bianu pentru morimosul dar, i-se aduce totodată la plăcuta cunoștință, că *napoleonul* s'a alăturat celeilalte sume spre fructificare.

Clușiu, la 21 Mai st. n. 1889.

Cassiu Maniu, Alexandru Haliță,
controlor. cassar.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciul biuroului de coresp. din Pest)

Berlin, 22 Mai. Intrarea regelui Italiei s'a făcut cu o festivitate măreață. Trenul curții a sosit la 11 ore 35 minute din zi. Oșpeții au fost primiți de împăratul și de toți prinții. Monarhii s'au îmbrățișat și s'au sărutat de mai multe ori. Bismarck salută pe Crispi stringându-l de mai multe ori mâna. În bubuiturile a 101 tunuri, întâmpinați de o colosală mulțime de omeni cu strigăte de „să trăiască”, militarii, cari formau spalir, prezentară armele între strigăte de „hurra”, monarhii intrară în castel. Regele Umberto se părea mișcat. În castel aștepta împărătesa încunjurată de princese, pe oșpeți, cari apoi se duseră la mausoleul din Charlottenburg unde depuseră corone. Săra la 7 ore a fost prânz de gală cu 140 tacamuri.

Zwickau, 22 Mai. De er s'a proclamat greva în totă forma.

București, 22 Mai. Introducerea succesului tronului în senat s'a îndeplinit în cel mai sêrbătorescu mod amăsurat programului. La salutarea președintelui, prințul Ferdinand mulțămii și cîcînd românesce, că și va da silința să îndeplinească îndatoririle luate asupra și, luând la cele mai grele probleme de model pe unchiul său și lăsându-se a fi totdeuna însuflețit de simțăminte naționale.

Dresda, 22 Mai. O îngrozitoare ruptură de nori a distrus calea ferată pe distanța Zwickau-Mosel. Trenul de marfă a căzut în apă. Conducătorul locomotivei și focarul au fost omorâți; în Zwickau s'au înecat 9 inși.

Londra, 22 Mai. În canalul La Manche s'au isbit două vapore engleze, unul din ele s'a cufundat, 20 de persoane s'au înecat.

DIVERSE.

Placă comemorativă. S'a inaugurat cu solemnitate, la Livorno, o placă comemorativă a apărării orașului în contra Austriacilor în 1849. Serbarea s'a făcut chiar pe locul acela unde s'a spartă mai întâi zidul cetății. Cortegiul, cumpus de asociațiuni numeroze, a străbătut orașul cu mai bine de cinci-șeci stéguri și cu mai multe corpuri de muzică. Intre aliași!

Sofia lui Lenau. Diarele din Viena anunță încetarea din viață, la vârsta de șese-șeci și opt de ani, a unei femei, care devenise celebră prin spiritul ei mare, prin deosebita-i frumșețe și prin pasiunea ce o inspirase unui mare poet, lui Lenau. Baronesa Sofia Loewenthal a fost imortalizată sub numele de Sofia de către poetul Lenau, care i-a dedicat cântecele cele mai pasionate ce a scris el. Compuse și densa un romanț

intitulat: *Mesalianța*. Era fca consilierului alică de Kleyle, care fusese prea legat cu arhiducele Carol, adversarul lui Napoleon I și căruia îi dictase arhiducele o operă de cel mai mare interes: autobiografia sa.

O sărutare prețioasă. Într'o serbare de bine-facere ce s'a dat săptămâna trecută la Viena, la prințesa d'Aremberg, un englez arhiducele a plătit cu suma de două-șeci și patru de mii cinc sute franci permisiunea d'a săruta odată, pe obraz, pe frumoasa marchiză de Pallavicini. De ce nu i-a întins machiza amândoi obrazii, s'ă o sărute de două ori, căci atunci beneficiul carității ar fi fost și mai mare!

Un donator anonim a pus suma de 100,000 lire (2,500,000 franci) la dispozițiunea Academiei de bele-arte din Londra, pentru construirea unui muzeu de portrete istorice. Vestea s'a comunicat de lordul Salisbury, care nu scie nic el însuși numele omului care dăruiesce 2 milioane și jumătate artei din țera sa. Se crede, la Londra, că acest donator ar fi d-lă Alexander, un japonez prea cunoscut. Alții pun înainte numele lui sir John Pender.

NECROLOGU.

Luisa Triffu născ. Hönig, ca soție; Maria, Emilă, Aurelia, Lucreția și Victor, ca fii; Anastasia Triffu ca mamă; Ana, Maria, Sofia, ca surori; Ioan Triffu, cancelist regiu judecătorescu, ca frate, cu soția sa Maria născ. Manu, în numele lor, precum și al altor consăngen și afin cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, cumcă mult iubitul lor soț, tată, fiu, frate **Simiomă Triffu**, notar cercual, după un morbu de 4 săptămâni și-a dat sufletul său în mâinile Creatorului în 3 Mai st. n. a. c. la orele 1/6 seara în al 42-lea an al etății. Rămășițele pămâtesci se vor binecuvânta după ritul gr. cat. în 5 Mai 1889 la orele 4 p. m. și se vor depune spre eternul repaus în cimiterul din Borgo-Tiha.

Borgo-Tiha, la 4 Mai 1889.

Fiă-i țerina ușoră și memoria eternă!

Rectificare În Nr. 102 al fôiei noastre. la resumarea nr. 8 din „Amic. Fam.” în loc de: O dimineță pe „Medieșu” etc., este a se ceti: O dimineță pe Medieșu, poezie de Victor Russu.

Cursul pieței Brașov

din 22 Mai st. n. 1889.

Bancnote românesci	Cump.	9.30	Vend.	9.34
Argint românescu	-	9.25	-	9.30
Napoleon-d'ori	-	9.35	-	9.37
Lire turcesci	-	10.50	-	10.58
Imperiali	-	9.50	-	9.58
Galbeni	-	5.52	-	5.58
Scris. fonc. „Albina” 6%	-	102.—	-	—
„ „ „ 5%	-	98.59	-	99.—
Ruble rusesci	-	124.—	-	125.—
Discontul	-	6 1/2—8%	-	pe an.

Cursul la bursa de Viena

din 21 Mai st. n. 1889.

Renta de aur 4%	-	-	-	102.20
Renta de hârtă 5%	-	-	-	97.10
Imprumutul căilor ferate ungare	-	-	-	141.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	-	-	-	117.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	-	-	-	112.50
Bonuri rurale ungare	-	-	-	105.10
Bonuri cu clasa de sortare	-	-	-	105.10
Bonuri rurale Banat-Timiș	-	-	-	105.10
Bonuri cu cl. de sortare	-	-	-	105.10
Bonuri rurale transilvane	-	-	-	105.10
Bonuri croato-slavone	-	-	-	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vină ungurescu	-	-	-	99.80
Renta de hârtă austriacă	-	-	-	85.90
Renta de argint austriacă	-	-	-	86.10
Renta de aur austriacă	-	-	-	109.20
Losuri din 1860	-	-	-	144.25
Acțiunile băncei austro-ungare	-	-	-	908.—
Acțiunile băncei de credit ungar.	-	-	-	310.25
Acțiunile băncei de credit austr.	-	-	-	308.50
Galbeni împărătesci	-	-	-	5.60
Napoleon-d'ori	-	-	-	9.30
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	57.50
Londra 10 Livressterlinge	-	-	-	117.70

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 1963 - 18-9.

41.M.2--2

PUBLICAȚIUNE

referitoare la următoarele măsuri de dare:

În puterea §§. 16 și 18 ai art. de lege 44 din 1883, se aduce la cunoștință publică, cumcă conștețele măsurării dărei pro 1889, trimise de inclitul inspec-tor reg. de dare și anume:

1) Conștețutul repartitiei dărei de pământu dela toți posesorii de pământu;
2) Conștețele de măsurare, conținându darea după chiria de casă și da-rea după clasele de casă;

3) Conștețele măsurării dărei de agonisită de clasa I, II, conținându da-rea pentru servitorul supus dărei, da-rea pentru meseriași fără calfe, darea diurniștilor etc.; mai departe conște-țele dărei posesorilor de casă și de pământu de a II classă;

4) Conștețele asupra dărei de ago-nisită de a III classă statorite, conform art. de lege 44 din 1883 §. 11, dinpre-ună cu aruncul generalu asupra dărei de venit pe durata de 3 ani pentru in-dustriași, meseriași, neguțătorii etc. etc.;

5) Conștețele măsurării dărei de agonisită de a IV classă, conținându func-tionari cu unu salariu anual, seu cu plată, seu acei cari capătă o pensiu-ne seu gratificațiune; mai departe: am-plotiași și servitorii de stat, municipali, comunali și privați etc. etc.

6) Conștețele măsurării aruncului generalu a dărei de venit după darea de casă și cea de pământu;

7) Conștețele de măsurare, conținându darea după camelele dela capitale și darea după rente;

8) Conștețele de măsurare suple-mentare pro 1889, conținându filialele de afaceri înființate seu schimbate în decursul anului 1888, și a tuturor celorlalte întreprinderi, cari aducă folose, aparți-nătoare dărei de agonisită de a III classă;

9) În fine conștețele de măsurare a dărei asupra acelor întreprinderi și reuniuni, cari sunt îndatorate ași pu-blica scotelile — se află la subscrișul oficalat în decursu de 8 zile, adică din: 18 inclusive 25 Maiu a. c. înainte de prânđu dela 8—12 ore și după prânđu dela 3—5 ore, spre examinare diu partea fiecărui.

În contra dărei statorite în aceste conștețe de măsurare sub Nr. 1, 2, 3, 5, 6, 7 și 9 se pot așterne eventualele recourse la incl. magistratului orașănescu, adresate comitetului administrativ.

1) Recursele din partea acelor su-puși dărei, cari în decursul anului tre-cutu au fost supuși uneia din speciile amintite de dare, — au ca să se așternă în decursu de 15 zile i. e. până inclusive 3 Iulie a. c.

2) Recursele din partea acelor con-

tribuabili, cărora în decursul anului 1889 pentru prima oră s'a prescrișt una din speciile amintite de dare, — au ca să se așternă în decursu de 15 zile, începându cu ziua introducerii dărei lor în libelulu pentru solvirea dărei.

Recursele așternute după terminele amintite se respingă ca recourse întârziat așternute.

Se aduce mai departe la cunoștința generală, cumcă pertractările comisiunei măsurării dărei defiște pentru an. 1889 se vor ținea în casa șfatului din piață dela 27 Maiu până inclusive 1 Iunie a. c. în următoarea ordine:

In 27 Maiu: dulgherii, mäsarii, sculp-torii de lemn, moșele, tinichigii, cură-țitorii de mațe, fabricanții de corde, bir-jarii, papucarii, cismarii, strungarii, foto-grafii, pictorii, friserii, cărătorii de nășip, cărușii, speditorii, fabricanții articolelor de lemn, turnătorii de gipsu, pălărierii, posesorii caselor de prostituțiune și ro-tarii, dela punctu 1—55 alu conștețului de măsurare;

In 28 Maiu: Comersanții și sfärnarii dela punctulu 56—91 din conștețu;

In 29 Maiu: cărciumarii, cafegii, dă-tătorii de costu și birtași dela punctulu 92—149 din conștețu;

In 31 Maiu: făurari, didari, petrari, tipografi, morari, măcelari, afumători, orologieri, brutari, schimbători de parale, pilari, croitori, cojocari, țesători, instruc-torii, privați, advocați, agenți, antrepren-ori, musicanți țigani, vëndători de zar-zavaturi, vëndători de vechituri, arêndași de birturi, de berării, de redoute și de pământu dela punctulu 150—204 din con-spectu;

In 1 Iunie: Întreprinderile și reuni-unile pentru așternerea publică de soco-teli induse ulterioru în conștețele de măsurare.

Totu asemenea se pöte examina la subscrișul oficalat conștețulu asupra ordinei pertractărilor dărei și fiecărui i stă în dreptu, ca atâtu pentru sine câtu și pentru alții să și facă observațiunile asupra respectivei dări.

Astfelu de observațiuni se pot aș-terne scripturistice în decursul aminti-telor 8 zile i. e. din 18—25 Maiu a. c. inspectoratului reg. de dare, mai târziu însă comisiunei măsurării de dare.

Spre scopul prescrierii dărei pro 1889 se provocă în fine toți acei supuși dărei, ca să se prezenteze cu libelele de dare la subscrișul oficalat de dare.

Brașov, în 15 Maiu 1889.

Oficalatulu orașănescu de dare.

Schimbare de localu!

Am onöre a face cunoscutu multu onor. publicu din orașu și din provinciă, că mi-am strămutat salonulu meu de frisat și tunsu din **Strada Căldărarilor** în

TËRGULU GRÄULUI, CASA No. 558.

a Eforiei rom. gr. or.

Salonulu este întocmitu cu totu confortulu, corëspun-dătoru spiritulu timpulu, și 'mi voi da totă silința să co-rrespondu tuturor cerințelor, ce mi se vor face din par-tea d-niloru clienți și d-nelor cliențe și care cadu în spe-cialitatea mea cu cea mai strictă solidaritate și punctualitate.

Mulțămindu förte pentru încrederea, ce mi s'a datu până acuma în măsură atâtu de mare, mă rogă ca și d'aci 'nainte să mi se conserve aceea neschimbatu, și totdeuna mă voi sili să mă aratü vrednicu de ea.

Rugându-mă pentru o câtu mai numerosă clientelă sem-nesü cu înaltă stimă

Ioanü Pasztori,
friserü.
Tërgulu gräului.

74,4—3

Deschidere de băi.

Am onöre a încunoscinti pe P. T. publicu că la 19 Maiu a. c. voi deschide băile calde din

GEOAGIU-FEREDEU,

care conținü ferü, iodü și puciosă și suntü de o excelentă eficacitate vindecătoare.

Avëndü în vedere plăcutulu aerü de munte alu acestorü băi, frumoșă și încântătoare-le regiune, promenădile lorü rë-coritoare de o extindere de miluri întregi, parculu celü fru-mosü, noua arangiere practică și mai alesü vechiulu lorü re-nume de cură, suntü întru adevëru unele din cele mai avan-tagiöse și mai ieftine băi.

Odăi голе, precum și din nou cu multu confortu aran-giate, bucătărie excelentă cu prețuri moderate și serviciu prompt. În totă ziua comunicațiune comoadă cu gara și pentru ôspeții din provincië.

Voiu face totu ceea ce imi stă în putere pentru de a face ôspeților plăcutu sezonulu de băi.

Comande de locuințe precum și informațiuni mai înde-taliate dă cu promptitudine

Gabriel Csösz,
arëndatorü de bai.

75,2—2

Cătră onorații celitorü!

„Gazeta Transilvaniei“ a intratü în anulü alü 52-lea alü existenței sale.

Nenumëratele doveđi de simpatia și de încredere ce le-a primitü acestü organü de publicitate din partea Romänilorü de pretu-tindenü cu ocașiunea aniversării a cincidecea a existenței sale suntü cea mai viuă și mai puternică mărturiă pentru atitudinea sa politică și națională.

Răzimatü pe încrederea publiculu românü și condusü de iubirea de patriă și de datorie ce o are cătră sfânta causă a romă-nismulu, organulu nostru n'a pregetatü de a aduce, mai alesü în cei de cece ani din urmă, însemnate jertfe pentru a coresponde totü mai multu cerințelorü timpulu și trebuințelorü cetitorilorü sëi.

Astfelü dela 1 Ianuarie 1881 „Gazeta Transilvaniei“ a începutü să apară de trei ori pe săptămänă totü cu prețulu de până atunci, ér dela 1 Aprilie 1884 apare în fie-care ñi, érăși cu același prețu, căci cei 2 fl. adăugați acoperü numai cheltuielile înmulțite cu portulu postalü.

De atunci încöce anü făcutü totü ce ne-a statü în putință spre a aduce îmbunătățiri atâtü în redactarea ñiarulu câtü și în întocmirea sa esteriöră, pentru care scopü amü isbutitü ca ñiarulu să și aibă tipografia propriă.

Nu-i vorba, multe se cerü astăđi dela unü ñiarü, mai alesü când elü este chiămatü a servi causei unui poporü atâtü de multü prigonitü de sorte. Prin urmăre nu putemü ñice că amü ajunsü la capëtulu îmbunătățirilorü.

Din contră, astăđi când, ca niciodată până acuma, pozițiunea ñiaristicei nostre s'a agravatü; când atâtea loviturü sunt îndreptate asupra ei cu vehemență așa de mare; când procese peste procese, condannări la închisöre și amende în bani o împiedecă în munca și stăruințele ei de a da pe față tote nelegiuirile, prigonirile și asupririle și de a lupta pentru recăștigarea drepturilorü poporulu românü: se cere dela noi să ne încordămü puterile cu îndoită energiă și să continuămü lupta cu curagiu neînfrantü, introduc êndü nouë reforme, pentru ca „Gazeta Transilvaniei“ nu numai să corëspundă mai multü chiămării sale, ci să se tacă cu putință ca principiile salutare națio-nale ce le propagă să pötă pëtrunde până și în coliba țeranulu.

Conduși de aceste vederi, amü introdusü și cu începerea anulu acestuia mai multe esențiale ameliorări în ñiarulu nostru.

Pe lângă programulu, ce l'amü observatü până ađi la redactarea foii, suntemü deciși a cultiva mai multü și unele terene, cărora până acuma pöte nu le-amü pututü da atențiunea cuvenită.

Spre scopulu acesta amü avutü fericirea a concentra împrejurulu nostru unü numărü însemnatü de bărbați cu cunoștințe speciale, cari vorü colabora regulatü la föia noastră, așa ca materialulu celü va conține să fiă câtü mai variatü, instructivü și acomodatü trebuințelorü poporulu, nu numai pe tërëmulü politicü, literarü și socialü, ci tinëndü deopotrivă sémă și de interesele sale din punctu de vedere alü economiei, educațiunei și igieniei, alü afacerilorü sale cu autoritățile cu cari vine mai desü în atingere și alü trebilorü sale financiare și comerciale.

Afară de aceea căștigându ne convingerea, că după împrejurările poporulu nostru unü ñiarü cotidianü nu este în stare a pë-trunde în tote păturile sociale — parte mare din cauza prețulu lui — și astfelu sciind că să sëmte trebuința de a i se face cu putință ori și cărui Românü, care scie ceti, ca să fiă informatü despre interesele și trebuințele lui, dela anulü nou 1889 încöce amü măritü în modü destulu de însemnatü prin adausuri numerele nostre cu data de Duminecă și să le întocmimü și să le redactămü astfelu, ca să intereseze pe ori și ce cetitorü și să se pötă abona și separatü.

Amü deschisü dër abonamentü la „Gazeta Transilvaniei“, care deși mai bogatü în materialü, va costa ca și până acuma 12 fl. v. a., pe anü și în deosebü pentru aceia, cărora împiegurările nu le ertă de a abona întregü ñiarulu, amü deschisü abonamentü separatü la numerele cu data de Duminecă ale „Gazetei Transilvaniei“, cari vorü costa pe anü numai 2 fl. v. a.

Rugămü pe abonații nostri de până acuma, ca să stăruiască pe câtü le va sta în putință în cerculu domniilorü lorü pentru lăfirea „Gazetei Tran-silvaniei“ precum și pentru răspândirea în poporü a numerelorü cu data de Duminecă, ce se potü abona și separatü.